

Kras - več kot le kamen in burja

Našim vnukom v dar

Varujmo bisere slovenske narave

Kras je tretje največje mednarodno pomembno območje za ptice v Sloveniji. Suhe kraške travnike, grmišča in skalnate stene naseljujejo številne ogrožene vrste ptic.

Natura 2000

Natura 2000 je ekološko omrežje, ki postopoma nastaja v vseh državah Evropske unije. Vanj so vključena območja, ki so pomembna za ohranjanje ogroženih rastlin, živali in njihovih življenjskih okolij.

Prisojne lege, topla kamnita pobočja, skalovje, suhi travniki in svetli gozdovi so bivališča, ki so dobesečno pisana na kožo plazilcem. Kras je s plazilci najbogatejša regija v Sloveniji in samo tu najdemo kraško kuščarico.

Tommasinijeva popkoresa raste le v zasenčenih previsih Kraškega roba, kjer skozi ozke razpoke prav na rahlo občasno meži voda.

Zakaj Natura 2000?

- Ker je v Evropi vse manj naravnih življenjskih prostorov.
- Ker so se zaradi tega mnoge občutljive vrste rastlin in živali znašle na robu preživetja ali celo izumrle.
- Ker moramo, da bi ohranili naravo, ukrepati skupaj.

Kras je zaradi svojih naravnih danosti uvrščen med območja Natura 2000.

Kačar

Kačar sodi med naše največje ujede, saj čez peruti meri skoraj dva metra. Pogosto ga vidimo, kako tiho lebdi in visi v vetru, ko išče plen. Kot že ime pove, so njegova glavna hrana kače. Pozimi teh pri nas ni na spregled, zato kačar jeseni odleti

preko Sahare. Spodaj je svetel s temnimi progami, zgoraj pa siv ali sivorjav. Ima veliko, skoraj sovjo glavo. Gnezdo si nanosi v krošnjo drevesa, včasih tudi v pečino. Od začetka valjenja jajca pa do prvega poleta mladiča minejo kar štirje

meseci. V tem času mora biti okrog gnezda mir in jadralni padalci mlado družino zelo motijo. Med samcem in samico je trdna vez, saj ostaneta skupaj tudi po končanem gnezdenju in si pogosto delita plen. Običajno živi 17 let.

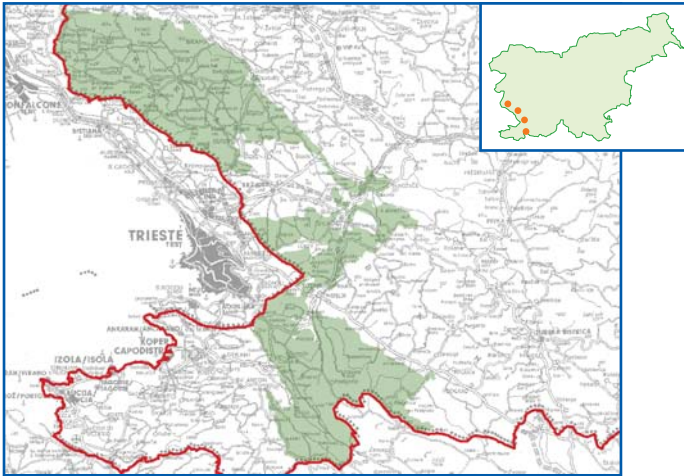
Kačar v počasnem letu kroži nad od sonca razgreto gmajno in pregleduje pokrajino za kačami in kuščaricami. Kjer se je gmajna zarasla, kačar izgubi pregled in s tem svoje lovišče.

Hribski škrljanci so na Krasu zelo pogosti. Najraje imajo travnike, med katerimi so pasovi drevja in grmovja.

Zakaj želimo ohraniti travnike, grmišča in skalne stene na Krasu?

- Na Krasu gnezdi cela vrsta ogroženih ptic v veliko večjem številu, kot drugod po Sloveniji. Najbolj izstopajo velika uharica, kratkoperuti vrtnik, pisana penica, puščavec, smrdokavra in veliki skovik.
- Gole in revno porasle predele potrebujejo najbolj ogrožene in najredkejše vrste: rjava cipa, kačar in kotorna.
- Suha travišča so prava zakladnica rastlin in živali (na primer metuljev). Takega bogastva rastlin in živali ne srečamo nikjer drugod po Sloveniji.

Kaj lahko storim?

Nekaj primerov:

- S košnjo in pašo ohranjam travnate površine.
- Nasadov črnega bora ne širim in ne obnavljam po požarih.
- Ptic, posebno gnezdilke, ne vznemirjam npr. s plezanjem ali letenjem v njihovem življenjskem prostoru.

Kras - območje Nature 2000

Kje lahko izvem več?

- Mirjam Gorkič, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, tel. 05 330 5302, mirjam.gorkic@zrsvn.si
- Barbara Vidmar, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Piran, tel. 05 671 0901, barbara.vidmar@zrsvn.si
- Luka Božič, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), tel. 02 420 0408, luka.bozic@dopps-drustvo-si
- mag. Janez Zafran, Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana, tel. 05 707 4400, janez.zafran@zgs.gov.si
- Ida Štoka, Kmetijsko svetovalna služba Sežana, Sežana, Sejmiška 1a, tel. 05 730 04 95, ida.stoka@go.kgzs.si
- spletna stran MOP Natura 2000: www.natura2000.gov.si, info.mop@gov.si
- spletna stran Evropske komisije o Naturi 2000: www.europa.eu.int/comm/environment/nature/home.htm

Zgibanka je del serije, s katero predstavljamo območja Natura 2000 | Besedilo: Tanja Lukežič, David Fučka, Irena Kodele Krašna, Barbara Vidmar | Fotografije: Peter Buchner / Arhiv DOPPS, Andrej Gogala, Martina Stupar / Arhiv ZRŠVN-OE Nova Gorica, Griša Planinc | Zemljevida: David Fučka | Urednica serije: Breda Ogorelec | Oblikovanje: Andrejka Čufer | Postavitev: Znamka 111 | Izdalo: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana, 2004.